

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 18Ek/938/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121282710
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Turzová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6121282710.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 792 752, práv. zast.: JUDr. Pavol Pospеча, advokát so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, IČO: 51 474 786, proti povinnému: V. D., D.. XX. XX. XXXX, H. N. O. XXX, XXX XX O., o vymoženie 798,55 Eur s príslušenstvom a trov exekúcie, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/938/2021 zo dňa 13. 04. 2021, takto

rozhodol:

I. Sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/938/2021 zo dňa 13. 04. 2021 z a m i e t a .

II. Oprávnený n e m á nárok na náhradu trov konania o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/938/2021 zo dňa 13. 04. 2021.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/938/2021 zo dňa 13. 04. 2021 vyššia súdna úradníčka návrh oprávneného na vykonanie exekúcie v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietla, keď dospela k záveru, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 29. 03. 2021 domáhal od povinného vymoženiu pohľadávky vo výške 798,55 Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu - Rozhodcovský rozsudok sp.zn. 346/07/16 zo dňa 12. 04. 2017, ktorý vydal Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, rozhodcom Mgr. Branislavom Bušom (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Spolu s návrhom na vykonanie exekúcie predložil súdu aj zmluvu o revolvingovom úvere, rozhodcovskú zmluvu, rozhodcovský rozsudok a dojednané zmluvné podmienky. Vychádzajúc z predloženej zmluvy o revolvingovom úvere konštatovala, že záväzkovoprávny vzťah medzi oprávneným a povinným je vzťahom spotrebiteľským, exekučný titul tak bol vydaný v rámci spotrebiteľského rozhodcovského konania. Následne podrobila predložený návrh na vykonanie exekúcie vrátane jeho príloh súdnej kontrole v zmysle § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku, pričom na základe vykonaného dokazovania konštatovala, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu, je nekalá, postihnutá sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v platnom a účinnom v rozhodnom období. V dôsledku neplatnosti predloženej rozhodcovskej zmluvy tak rozhodcovský rozsudok v prerokúvanej veci bol vydaný orgánom, ktorý na to nemal oprávnenie (právomoc). Vo svojom rozhodnutí konštatovala, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8500047668 zo dňa 13. 05. 2014 uzatvorená s povinným má charakter zmluvy spotrebiteľskej. Vzhľadom na uvedené ďalej skúmala či spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. K rozhodcovskej zmluve uviedla, že ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej

vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu priložených príloh k návrhu, vyššia súdna úradníčka konštatovala, že nevyplývalo, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil toho ktorého povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve nepovažovala za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov takéhoto konania. Oprávnený si tak v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Vyššia súdna úradníčka mala za to, že rozhodcovská zmluva nebola dohodnutá riadne respektíve individuálne so spotrebiteľom vyjednaná. Ako kvalifikačné kritérium pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, označila stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Ďalej poukázala aj na to, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória i prax navyše označujú za faktický nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Dotknutý rozhodcovský rozsudok, vydaný ustanoveným rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, označila za nulitný právny akt, ktorý nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ustanovenia § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Vyššia súdna úradníčka tiež uviedla, že keďže zmyslom, cieľom a účelom právnych noriem týkajúcich sa spotrebiteľa je poskytnúť spotrebiteľom minimálne takú úroveň ochrany, aká je stanovená smernicou 93/13/EHS, tak aj vnútroštátny súd je povinný vykladať predmetné ustanovenia smernice a vnútroštátneho práva tak, aby bol dosiahnutý výsledok stanovený predmetnou smernicou. V týchto súvislostiach poukázala aj na niektoré rozhodnutia SD EÚ týkajúce sa ochrany spotrebiteľa aj pokiaľ ide o výkon rozhodcovského rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní bez účasti spotrebiteľa. V nadväznosti na uvedené a ďalšie skutočnosti potom vyššia súdna úradníčka vyhodnotila v posudzovanom prípade rozhodcovskú zmluvu za neplatnú, nakoľko nebola dojednaná individuálne a spotrebiteľ si jej uzavretie nevymienil a individuálne nedojednal, čím spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Predložený rozhodcovský rozsudok označila za materiálne nevykonateľný nulitný právny akt, pretože bol vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. V závere konštatovala, že exekučný titul nie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, v zmysle § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku, zamietla.

2. Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie podal oprávnený včas sťažnosť a žiadal, aby Okresný súd Banská Bystrica napadnuté uznesenie zrušil a následne vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Sťažnosť odôvodnil tým, že podľa jeho názoru rozhodcovská zmluva nenapĺňa znaky neprijateľných podmienok v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, a preto posúdenie predmetnej rozhodcovskej zmluvy súdom ako nekalej a teda neplatnej nepovažujeme za správne právne. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, podľa ktorého návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy/doložky musí dodávateľ predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že sa mu poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, v opačnom prípade je takáto rozhodcovská doložka/zmluva neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Mal za to, že rozhodcovská zmluva a proces jej uzatvárania v prerokováanej veci spĺňal všetky podmienky vyžadované neskoršou rozhodovacou praxou: a) spotrebiteľ bol informovaný o tejto rozhodcovskej doložke/zmluve, o jej obsahu a význame, b) spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť jej obsah, c) spotrebiteľ nepochybne prejavil samostatným úkonom vôľu byť viazaný rozhodcovskou doložkou/zmluvou. Veriteľ spotrebiteľa dostatočným spôsobom poučil o priebehu konania pred rozhodcovským súdom, o možnosti podania námietky voči rozhodcovi z dôvodu zaujatosti, ako aj sťažnosť predsedovi rozhodcovského súdu, o rozhodnutí rozhodcovského súdu a o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu rozhodcovského súdu. Ďalej uviedol, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, a teda že ju považuje za samostatný právny úkon, na samostatnej listine, oddelenej od hlavnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej uzavretie bolo pre spotrebiteľa možnosťou ale nie

povinnosťou. Povinný teda mohol nepristúpiť na uzavretie rozhodcovskej zmluvy resp. aj jednostranne dosiahnuť zánik takejto dohody a to v oboch prípadoch bez vplyvu na uzavretie, resp. existenciu (hlavnej) zmluvy o revolvingovom úvere. Preto podľa názoru oprávneného rozhodcovská zmluva spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto (resp. jej časť) neprijateľnou podmienkou. Povinný teda nepochybne prejavil samostatným úkonom vôľu byť viazaný rozhodcovskou zmluvou, pričom na jej uzatvorenie sa vyžadovalo jeho aktívne konanie. Oprávnený považuje rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú a z tohto dôvodu nespĺňajúcu definíciu neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1 resp. ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Z formulácie v rozhodcovskej zmluve vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Z tohto usudzuje, že zmluva neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania, ale že sa jedná len o alternatívu. Na základe uvedených dôvodov oprávnený tvrdí, že rozhodcovská zmluva nemôže byť postihnutá sankciou absolútnej neplatnosti, a teda rozhodnutie rozhodcovského súdu nemôže byť posúdený ako nulitný právny akt.

3. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku, sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

4. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

5. Podľa § 239 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

6. Podľa § 248 CSP, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

7. Podľa § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

8. V dôsledku podanej sťažnosti zo strany oprávneného súd prvej inštancie vec prejednal v medziach daných ustanoveniami §§ 239 a nasl. CSP, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že sťažnosť nebola podaná dôvodne, a preto ju zamietol.

9. Súd prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení, pre ktoré vyššia súdna úradníčka návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietla, a preto naň v podrobnostiach odkazuje. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považuje za presvedčivé, dostatočné a jasné, pričom vyššia súdna úradníčka sa vysporiadala so všetkými, pre rozhodnutie vo veci relevantnými skutočnosťami.

10. Na podporu správnosti rozhodnutia vyššej súdnej úradníčky súd prvej inštancie nad rámec dopĺňa, že v predmetnej veci nie je sporné, že oprávnený dňa 29. 03. 2021 tunajšiemu súdu doručil návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je Rozhodcovský rozsudok sp.zn. 346/07/16 zo dňa 12. 04. 2017, ktorý vydal Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, rozhodcom Mgr. Branislavom Bušom. Taktiež nebolo sporné, že predmetom rozhodcovského konania bol spor medzi oprávneným a povinným zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500047668 uzatvorenej dňa 13. 05. 2014, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, pretože pri jej uzatváraní bez pochybností oprávnený vystupoval v pozícii dodávateľa a povinný v pozícii spotrebiteľa. Právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie sporu medzi zmluvnými stranami bola založená Rozhodcovskou zmluvou č. 8500047668 uzatvorenou dňa 13. 05. 2014. Exekučný súd tak bol povinný bez návrhu preskúmať či exekučný titul, ktorý oprávnený predložil s návrhom na vykonanie exekúcie, spĺňa podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti, a teda či je spôsobilým exekučným titulom so zameraním na preskúmanie nekalej povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, na preskúmanie rozporu rozhodcovskej zmluvy s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku a tiež so zameraním na preskúmanie nekalej povahy tejto doložky v súvislosti s článkom 6 Smernice rady 93/13/EHS, ktorého ods. 1 smernice má kogentnú povahu. Súd uvedené posudzoval najmä z rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovského rozsudku, prípadne z iných

listín tvoriacich prílohu podaného návrhu na vykonanie exekúcie. Nemožno preto akceptovať tvrdenie oprávneného, že dôvody neplatnosti rozhodcovskej zmluvy nemajú oporu v žiadnom dôkaze.

11. Pokiaľ ide o samotné posudzovanie nedostatku právomoci súdu, resp. iného orgánu pri vydaní rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom, súd poukazuje na ustálenú judikatúru v tomto smere, najmä na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 55/2011 z 24. 02. 2011, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 78/2011, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. 03. 2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 20/2008, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 146/2011. Nedostatok právomoci súdu (všeobecného aj rozhodcovského) sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok.

12. Všeobecne platí, že rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodujú v rozhodcovskom konaní, ktoré môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Pokiaľ má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav jeho zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013).

13. V predmetnej veci súd prvej inštancie musí konštatovať, že oprávnený, hoci to tvrdil, nepreukázal, že rozhodcovská zmluva bola individuálne dojednaná tak, ako to vyžaduje § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Kvalifikačným kritériom pre takýto záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo bolo nepochybne aj v danom prípade. Ak teda nebola preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne si dohodnúť, aby prípadné spory zo zmluvného vzťahu boli riešené v rámci rozhodcovského konania, na závere o neindividuálnom dojednaní nemení nič ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na samostatnej listine, pretože sa jednalo o tlačivo pripravené dodávateľom vopred na formulári, ktoré sa predkladá spotrebiteľovi na podpis, čo má vyvolať dojem, že si rozhodcovskú zmluvu vyžiadal spotrebiteľ. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že jediné skutočnosti, ktoré sa do rozhodcovskej zmluvy dodatočne dopisovali (t.j. tie, ktoré neboli vopred formulárovo pripravené dodávateľom), boli: číslo zmluvy, údaje o dlžníkovi (meno, priezvisko, adresa trvalého bydliska a dátum narodenia), deň a miesto podpisu zmluvy a podpisy zmluvných strán. Samotný obsah a jednotlivé náležitosti rozhodcovskej zmluvy boli vopred pripravené dodávateľom (oprávneným) a spotrebiteľ (povinný) ich nemohol ovplyvniť. O individuálnom dojednaní nesvedčí ani tvrdenie oprávneného, že v zmysle znenia rozhodcovskej zmluvy táto nemala byť podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere. Toto vyhlásenie je totiž nevýrazne zakomponované do ostatného textu. Naopak, o individuálnom dojednaní by skôr svedčilo, keby dodávateľ do rozhodcovskej zmluvy priamo zahrnul možnosť pre spotrebiteľa výslovne prijať alebo odmietnuť uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy. Rovnako to platí aj o prehlásení, že spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, ktoré je do textu zakomponované až v bode 8 vrátane poučenia o priebehu rozhodcovského konania, pričom samotná rozhodcovská doložka je obsiahnutá už v bode 5. Súd prvej inštancie má za to, že spotrebiteľ by mal byť najskôr poučený o možnostiach riešenia prípadných sporov, a to nielen cestou rozhodcovského konania ale aj cestou súdneho konania a následne by malo nasledovať až dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Uvedené skutočnosti vzbudzujú pochybnosti o tom, či spotrebiteľ sa skutočne oboznámil s obsahom rozhodcovskej zmluvy a následkami jej uzavretia, čo umocňuje i skutočnosť, že zmluva bola podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o revolvingovom úvere, a teda nie v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale už na samom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej spotrebiteľ nemusel prikladať vyšší význam, keď jeho vôľa smerovala primárne k uzavretiu zmluvy o úvere a získaniu úveru. Preto predformulovanie určitých náležitostí dodávateľom v písomnej forme do rozhodcovskej zmluvy na samostatnej listine ešte neznamená, že tomu skutočne tak aj je, a že spotrebiteľ mal možnosť odmietnuť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu. Z okolností vyplývajúcich z predložených listín, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že zmluva o úvere i rozhodcovská zmluva boli podpísané predtým ako povinný obdržal finančné prostriedky, má súd práve za to, že podmienkou poskytnutia finančných prostriedkov bolo práve podpísanie všetkých zmlúv a možnosť podpísania iba jednej z nich, keď obidve majú rovnaké čísla, bola

iba iluzórna. Za uvedených okolností, mal súd za to, že je potrebné a žiaduce a takýmto spôsobom, t.j. preskúmaním súdu, vyvážiť postavenie dodávateľa a spotrebiteľa v spotrebiteľskom vzťahu, ak sa tento vzťah dostal v dôsledku neprijateľnej zmluvnej podmienky do nerovnovážneho postavenia, resp. ak sa spotrebiteľ v dôsledku nej ocitol v zjavne nevýhodnejšom postavení, ako keby tejto zmluvnej podmienky nebolo.

14. Je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvolá nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná. Pokiaľ však je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je právnou teóriou aj praxou navyše označený za fakticky nerovný a nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobým mravom. V tomto smere aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 55/2011 z 24. 02. 2011 konštatoval, že: „zároveň týmto vzniká základ pre docieľenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takom prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Súd zastaví exekúciu v celom rozsahu, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu. Iba tak môže súd naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 smernice - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaťažovali“. Súd nechráni spotrebiteľa do tej miery, aby neplnil záväzok, ktorý uzavrel, ako to naznačuje oprávnený, súd poskytuje ochranu spotrebiteľovi ako už bolo uvedené, iba pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, nie všetky zmluvné podmienky.

15. Individuálne dojednanie podľa názoru súdu prvej inštancie nepreukazuje ani ustanovenie rozhodcovskej zmluvy o tom, že spotrebiteľ mohol od nej jednostranne odstúpiť. Naopak súd prvej inštancie má za to, že ak by sa zmluvné strany individuálne dohodli na uzatvorení rozhodcovskej zmluvy ako vyjadrenia ich slobodnej vôle, potom jednostranné odstúpenie od tejto zmluvy stráca svoj význam.

16. V § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zakotvená vyvrátiteľná právna domnienka, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom v rámci spotrebiteľského vzťahu sa nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak. Bolo tak úlohou oprávneného ako dodávateľa preukázať, že rozhodcovská zmluva ako zmluvné ustanovenie bola medzi ním a povinným individuálne dojednaná, pretože právnou domnienku v zmysle uvedeného ustanovenia nie je povinný vyvracať spotrebiteľ ani súd, ale práve dodávateľ. Vychádzajúc z podaného návrhu na vykonanie exekúcie, podanej sťažnosti ako i predloženej rozhodcovskej zmluvy však súd prvej inštancie musí konštatovať, že oprávnený bez pochybností nepreukázal individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy, a preto s poukazom na § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie musel prijať záver o tom, že v zmluvnom vzťahu medzi účastníkmi konania k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej zmluvy nedošlo.

17. Súčasne súd prvej inštancie musel konštatovať aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, že rozhodcovská zmluva je v danom prípade zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Hoci zo znenia rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory medzi účastníkmi zmluvného vzťahu nemusia byť riešené len v rozhodcovskom konaní, ale aj v súdnom konaní, ide ale len o zdanlivú alternatívu, pretože výber spočíva na žalobcovi, ktorým je vo väčšine prípadov práve dodávateľ, ako veriteľ. Ten sleduje riešenie sporov práve v rozhodcovskom konaní, čo je aj dôvod, pre ktorý rozhodcovskú zmluvu naformuloval. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Dôsledkom rozhodcovskej zmluvy, ktorá je svojou podstatou taktiež spotrebiteľskou zmluvou je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči spotrebiteľovi žalobu na ním vopred vybranom rozhodcovskom súde. Spotrebiteľovi je tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých sa domáha svojich práv v rozhodcovskom konaní dodávateľ. Tu súd prvej inštancie, rovnako ako vyššia súdna úradníčka v napadnutom uznesení, zdôrazňuje, že znenie rozhodcovskej doložky neodporuje sice doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). O

obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 16/95 zo dňa 24. 05. 1995). Obchádzanie zákona spočíva vo vylúčení právne záväzného pravidla správania sa zámerným použitím prostriedkov, ktoré samy osebe nie sú zákonom zakázané, v dôsledku čoho sa nastolený stav javí z hľadiska pozitívneho práva ako nenapadnuteľný. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto správa formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008).

18. Rozhodcovská zmluva núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch ak bude vystupovať na strane žalovaného a vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ak sa dodávateľ bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom. Práve tu vidí súd prvej inštancie hrubú jednostrannú výhodu pre dodávateľa (oprávneného), ktorá spočíva v tom, že dodávateľ, ktorý pripravuje rozhodcovskú zmluvu, je ten, ktorý určuje konkrétne rozhodcovské súdy oprávnené rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami a len z rozhodcovských súdov určených dodávateľ možno následne vybrať ten, ktorý rozhodne spor medzi zmluvnými stranami. V tejto súvislosti súd prvej inštancie považuje za vhodné zdôrazniť aj skutočnosť, že zriadenie rozhodcovského súdu je upravené zákonom, avšak neznamená to, že rozhodcovský súd je zriadený zákonom. Rozhodcovské súdy nepredstavujú zložku verejnej moci, ale ide o súkromnoprávne orgány. Ich právomoc nie je daná zvrchovanou mocou štátu, ale je odvodená od výslovnej a slobodnej vôle zmluvných strán takýmto spôsobom (alternatívnym k sporovému súdnemu konaniu) prejednať prípadný spor medzi nimi, pričom na základe takejto ich vôle uzavrú rozhodcovskú zmluvu, resp. rozhodcovskú doložku, v ktorej svoj súhlas vyjadria obe strany dohody. Voľa strán je rozhodujúca. Voľa strán pritom nesmeruje iba k dohode o spôsobe riešenia sporu v rozhodcovskom konaní, ale smeruje aj k výberu konkrétneho rozhodcovského súdu alebo rozhodcu. Len ak je daná vôľa strán, môže byť daná právomoc súkromnoprávneho orgánu prejednať spor medzi nimi, v opačnom prípade by mohol akýkoľvek subjekt vydať rozhodnutie a prezentovať ho ako exekučný titul. Aj keď rozhodcovská zmluva je tzv. nevýhradná, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna. Pokiaľ má spotrebiteľ postavenie žalovaného, tak v prípade žaloby na rozhodcovskom súde si už nemôže zvoliť všeobecný súd. Vychádzajúc zo znenia rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že dodávateľ už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov rozhodcovským súdom za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Uvedené tak spôsobuje, že rozhodcovská zmluva vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

19. Čo sa týka argumentu oprávneného o tom, že súd v napadnutom rozhodnutí dospel k záveru, ktorý je v rozpore s rozhodovacou činnosťou s poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4CoE/37/2017 zo dňa 07. 06. 2017, sp. zn. 17Co/919/2015, sp. zn. 43CoE/375/2013 zo dňa 21. 11. 2013 a na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21CoE/211/2016 zo dňa 28. 06. 2016, k tomuto súd prvej inštancie poznamenáva, že ide o rozhodnutia záväzné len v tých konkrétnych konaniach, v ktorých sa rozhodovalo, pričom judikatúra krajských súdov nie je v Slovenskej republike záväzným prameňom práva. Žiadny právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vydaným v inej veci a toľž nie rozhodnutím krajského súdu. Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. V tomto ustanovení sú vymedzené pramene práva, ktoré je povinný suda rešpektovať. Všeobecne záväzné sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní v konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu v konkrétnej veci. Navyše, nejedná sa o konštantnú judikatúru predkladanú zo strany oprávneného, keď napr. Krajský súd v Trnave v neskoršom rozhodnutí č.k. 6CoE/159/2017-58 zo dňa 28. 09. 2017 vyslovil presne opačný názor, ako bol prezentovaný v rozhodnutiach uvádzaných oprávneným. Obdobne opačný právny názor je prezentovaný aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoE/8/2015, 15CoE/64/2015, 14CoE/88/2015, 2CoE/141/2015, 17CoE/2/2015, 1CoE/183/2015, 16CoE/71/2015, 43CoE/496/2015, 16CoE/12/2015, 13CoE/88/2015, 13CoE/48/2015, 2CoE/55/2014, 2CoE/47/2014, 12CoE/13/2014 ako aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 6CoE/128/2015 zo dňa 27. 10. 2015.

20. Napokon je potrebné ešte poukázať na aktuálne rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 60/2020 z 30. 03. 2021, ktorý rozhodujúc o sťažnostiach v skutkovo obdobných veciach uviedol, že: „Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy alebo právomoc rozhodcovského súdu v žalobnej odpovedi alebo prostredníctvom žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, je exekučný súd v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a právomoc rozhodcovského súdu a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku v spotrebiteľskej veci so zákonom znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Len platná rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc na konanie rozhodcovského súdu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Ak by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.“

21. V nadväznosti na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k totožnému právnomu záveru ako aj vyššia súdna úradníčka v napadnutom uznesení, že rozhodcovská zmluva má v predmetnom prípade povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie sporu zo zmluvy o úvere je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej doložke, exekučný titul vydal orgán na to nepríslušný, ide tak o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval. Vychádzajúc z uvedeného potom súd prvej inštancie sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/938/2021 zo dňa 13. 04. 2021 v celom rozsahu zamietol, keď sa stotožnil so záverom, že oprávneným predložený exekučný titul je nevykonateľný, a preto podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku je daný dôvod pre zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

22. O trovách konania v časti rozhodovania o podanej sťažnosti oprávneného rozhodol súd podľa § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP za použitia čl. 4 ods. 2 CSP tak, že v konaní o oprávneným podanej sťažnosti neúspešný oprávnený nemá nárok na ich náhradu, keď jeho sťažnosť bola v celom rozsahu zamietnutá. Nárok na náhradu trov konania nebolo možné priznať povinnému, pretože do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku) a navyše o podanej sťažnosti povinný nemal ani vedomosť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).